

LBRIS

We know
books
Irina-Roxana Georgescu
(coordonator)

Teodora Dăncilă

Iulian Negură

Cristina Pretorian

Bianca Stanciu

Limba și literatura română pentru admiterea în colegiile militare

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
Despre autori	5
Cuprins	7
Programa pentru evaluarea națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura română aprobată prin OMEC nr. 4115/10.04.2020	9
Programa pentru evaluarea națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina <i>Limba și literatura română</i> (valabilă pentru examenul din 2021) aprobată prin OMEC nr. 3237/05.02.2021	15
Exerciții de antrenament	23
I. LECTURĂ: cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă; tipare textuale de structurare a ideilor, tipuri de texte, strategii de comprehensiune, strategii de interpretare	23
II. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII: ortoepie și ortografie, vocabular, variație stilistică	35
III. LECTURĂ: înțelegere de text: figuri de stil, imagini artistice, elemente de versificație	50
IV. MORFOLOGIE	60
V. SINTAXĂ: sintaxa propoziției (subiect, predicat, atribut, complement); sintaxa frazei (ATR, CI, CD, circumstanțiale – mod, timp, loc, cauză, scop)	69

Teste de antrenament	83
Testul 1	84
Testul 2	87
Testul 3	90
Testul 4	93
Testul 5	97
Testul 6	100
Testul 7	104
Testul 8	107
Testul 9	110
Testul 10	113
Testul 11	117
Testul 12	121
Testul 13	124
Testul 14	127
Testul 15	130
Testul 16	134
Testul 17	137
Testul 18	140
Testul 19	144
Testul 20	148
Exerciții de antrenament – rezolvări parțiale	152
Rezolvări pentru testele 1-20	153
Test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2021	155
Rezolvare test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2021	161
Test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2022	163
Rezolvare test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2022	168
Test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2023	169
Rezolvare test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2023	174
Test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2024	175
Rezolvare test de verificare a cunoștințelor la limba și literatura română – Sesiunea 2024	180
Prezentarea colegiilor naționale militare	181

I. LECTURĂ:

cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă; tipare textuale de structurare a ideilor, tipuri de texte, strategii de comprehensiune, strategii de interpretare

1. Citește cu atenție textul:

Tallantire își vâri pintenii în burta unui impetuos armăsar cu ochii de un albastru de porțelan și se apucă să facă o cavalcadă de patruzeci și cinci de mile cât îl despărțeau de fortul Ziar.

Capabil să parcurgă districtul cu ochii legați, el nu-și pierdu deloc timpul ca să caute scurtături.

El coborî drept de-a curmezișul acestui ținut cu pășuni bogate. [...] Solul prăfos stingea zgomotul copitelor calului său. Luna făcea să-i meargă în față umbra lui, spiriduș neobosit, și roua abundantă îl udă până la piele. Mobile, măcăcini care biciuiau pântecul calului său, drumul nepavat cu macadam ori ramurile de tamarin îi sfichiuiiau fruntea ca niște canini, câmpii fără sfârșit, coborâșuri, toate acoperite de buruieni și presărate cu vite somnolente, deșerturi de-a dreptul și coline noi, toate acestea defilau și armăsarul înainta cu greu în nisipul profund de pe malul Indusului.

Tallantire nu avu nici o idee distinctă până în momentul în care vârful bacului, balansându-se, nu atinse pământul pe celălalt mal și unde calul său sări brusc într-o parte. [...]

(Joseph Rudyard Kipling, *La bunul plac al vieții*)

Particularități ale textului de tip descriptiv sunt ilustrate în ambele secvențele transcrise în seria:

- A. Tallantire își vâri pintenii în burta unui impetuos armăsar; Solul prăfos stingea zgomotul copitelor calului său;
- B. El coborî drept de-a curmezișul acestui ținut; impetuos armăsar cu ochii de un albastru de porțelan;
- C. câmpii fără sfârșit, coborâșuri, toate acoperite de buruieni și presărate cu vite somnolente; umbra lui, spiriduș neobosit;
- D. ramurile de tamarin îi sfichiuiiau fruntea ca niște canini; vârful bacului, balansându-se, nu atinse pământul pe celălalt mal.

Sugestii de rezolvare:

- lectura atentă a fragmentului;
- identificarea tipului de text: narativ și descriptiv;
- recunoașterea trăsăturilor textului descriptiv (morfologic/sintactic: abundența perechilor substantiv determinat-adjectiv/regent-atribut; verbul la imperfect sau prezent; stilistic: prezența imaginilor artistice și a figurilor de stil – epitet, comparație, metaforă, enumerație etc.);
- sublinierea secvențelor din narațiune în care este inserată descrierea și compararea propriei analize a textului, cu răspunsurile propuse;
- eliminarea dintre soluțiile date a celor care conțin elemente specifice narativului.

2. Citește cu atenție textul:

Da, Mile zicea că are o carte. Spunea că are o carte de ciocolată. Zău că așa spunea. Și că fiecare pagină a acestei cărți e un bilet spre o altă lume. Că lumea asta a noastră devine transparentă când folosești cartea și că poți păși prin ea fără să o atingi. Că poți trece prin uși fără să le deschizi, că poți zbura ori că poți umbla pe sub pământ, că poți să vezi lucruri pe care în mod normal nu ai cum să le întâlnești. Și că poți să privești direct în sufletul oamenilor.

(Marian Coman, *Testamentul de ciocolată*)

Stări/emoții/sentimente corect identificate ale emițătorului din fragmentul dat sunt marcate corect în seria:

- A.** neîncrederea, entuziasmul, bucuria;
- B.** îndoiala, uimirea, revolta;
- C.** incertitudinea, ironia, indignarea;
- D.** siguranța, uimirea, entuziasmul.

Sugestii de rezolvare:

- lectura și înțelegerea fragmentului dat;
- sesizarea faptului că fragmentul reprezintă o trecere a vorbirii directe în vorbire indirectă (emițătorul reproduce replica lui Mile în scopul de a-și convinge interlocutorul că există cartea de ciocolată);
- sublinierea secvenței de informație care permite identificarea stării emițătorului: **Zău că** așa spunea și deducția că emițătorul este convins de adevărul existenței cărții, deci că este sigur că Mile spune adevărul;
- eliminarea dintre soluțiile date a celor care conțin informație ce contrazice deducția anterioară;

3. Cuvinte/grupuri de cuvinte din text, ilustrative pentru tema fragmentului următor, se regăsesc în seria:

Da, ce comic ar fi dacă visele, atingându-se de pereți, i-ar putea mânji. Un pic de verde, de la iarba din curtea casei pe care o tot visam de când mă aflam acolo, un pic de roșu de la rochia mamei, o dâră de albastru de la cămașa întunecată a doamnei Cala... Încet-încet, noapte de noapte, pereții toți s-ar umple de albastru.

(Marian Coman, Testamentul de ciocolată)

- A. pereți, rochia mamei, cămașa, albastru;
- B. visele, pereți, mânji, dâră de albastru;
- C. comic, visele, curtea casei, cămașa;
- D. verde, iarba, curtea, noapte de noapte.

Sugestii de rezolvare:

- lectura și înțelegerea sensului global al fragmentului;
- identificarea temei: **pictatul cu vise**;
- selectarea seriei care conține cuvinte/grupuri de cuvinte care trimit la temă sau o evocă (de exemplu: cuvinte-cheie sau grupuri de cuvinte din același câmp semantic: visele, atingându-se de pereți, i-ar putea mânji/un pic de roșu de la rochia mamei);
- eliminarea din fiecare serie dată a termenilor care nu au legătură directă cu tema (cămașa, curtea casei etc.).

4. Ordonarea logică a trei informații/idei corect extrase din fragmentul de mai jos se regăsește în seria:

Reporter: *Cum de-ai ajuns să scrii scenariu de benzi desenate?*

Marian Coman: *Cum ziceam, nu m-am gândit că o să scriu scenariu BD, cu atât mai puțin că o să trăiesc din asta. Apariția revistei „HAC!” și cooptarea mea în echipă sunt meritele sau greșelile editorului Mihai Ionașcu, cel care și-a riscat banii și reputația cu o revistă care a început în urmă cu patru ani prin a transpune în benzi desenate „Povestea lui Harap-Alb”. După o întâlnire întâmplătoare pe Facebook, Mihai mi-a propus să-i scriu un foileton – se numește „Haiganu. Fluviul Șoaptelor” și îl are ca personaj pe Haiganu, cunoscut cititorilor lui Creangă drept Ochilă. [...] Tot Mihai mi-a propus și să duc mai departe aventurile lui Harap-Alb sub formă de bandă desenată, lucru care pentru mine a fost o imensă provocare. [...] Scriu scenariul atât pentru „Harap Alb continuă”, unde desenator este Andrei Moldovan, cât și pentru „TFB”, o transpunere în cheie SF a poveștii „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”, cu desene de Bogdan Chelaru.*

(Interviu acordat de Marian Coman pentru MEDIAFAX)

- A.** Editorul îl întâlnește întâmplător pe Facebook pe Marian Coman; scenaristului i se propune de către editor o colaborare la revistă cu un foileton; Marian Coman scrie și scenariul pentru continuarea aventurilor lui Harap Alb sub formă de bandă desenată.
- B.** Marian Coman îl întâlnește pe editorul revistei „HAC!”; Marian Coman creează scenarii pentru banda desenată „Povestea lui Harap-Alb”; Mihai Ionașcu îi propune lui Marian Coman să scrie foiletonul „Fluviul Șoaptelor”;
- C.** Marian Coman nu s-a gândit că va scrie scenarii BD; apare revista „HAC!”; Marian Coman începuse să editeze o revistă ce transpunea în benzi desenate „Povestea lui Harap-Alb”;
- D.** Revista „HAC!”, unde Marian Coman este invitat să colaboreze, apăsarea de patru ani; la revista „HAC!” Marian Coman transpune în benzi desenate „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă; Mihai Ionașcu îi propune scenaristului să scrie foiletonul „Fluviul Șoaptelor”.

Sugestii de rezolvare:

- lectura pentru înțelegerea sensului global al fragmentului (lectură preliminară, lectură-înțelegere);
- realizarea pe ciornă a unei scheme grafice a informațiilor, cu ordonarea lor logică;
- compararea propriei lecturi cu variantele și alegerea variantei corecte prin eliminarea celor unde informația este incorectă (de ex. *Marian Coman creează scenarii pentru banda desenată „Povestea lui Harap-Alb”, Marian Coman începe să editeze o revistă ce transpune în benzi desenate „Povestea lui Harap-Alb”*) sau nu este ordonată logic.

5. În urma comparației fragmentelor date, două elemente comune și o diferență, plasate la nivelul temei/ideilor/structurii, sunt:

a. *Cade din tărie luna/pe pământ sub chip de brumă [...]/Lung, pe fusul tău de vrajă,/firul stelei se mai toarce;*

(Lucian Blaga, *Balada fiului pierdut*)

b. *Am luat ceasul de-ntâlnire/Când se tulbură-n fund lacul/Și-n perdeaua lui subțire/Își petrece steaua acul;*

(Tudor Arghezi, *Melancolie*)

- A.** Ambele fragmente prezintă imaginea amurgului, înserarea este prezentată în ambele fragmente prin imagini vizuale și auditive. În fragmentul **a.** este redată o imagine a toamnei și în fragmentul **b.** este o imagine a verii.
- B.** Ambele fragmente prezintă tema nopții. În ambele apare motivul luminii. În fragmentul **a.** lumina lunii cade din înalt în mod difuz, sub chip de brumă, iar în fragmentul **b.** lumina lunii apare ca un fir care este cusut cu acul în perdeaua apei și reflectă imaginea cerului ca într-o broderie.
- C.** Ambele fragmente sunt scrise în versuri cu măsură egală. În ambele texte sunt prezente, prin termeni din același câmp lexical, informații explicite/ implicite care fac trimitere la domeniul textil. Coordonata spațială diferă: în fragmentul **a.** este șesul, în fragmentul **b.** coordonata spațială este lângă un lac.
- D.** Ambele fragmente conțin cuvântul-cheie *stea*. În ambele texte, motivul luminii apare transfigurat în imaginea *firului*. Lumina stelei apare în imagini diferite: în fragmentul **a.** e înfășurată ca pe un fus, prin toarcere și în fragmentul **b.** este ca o broderie cusută pe o perdea.

Sugestii de rezolvare:

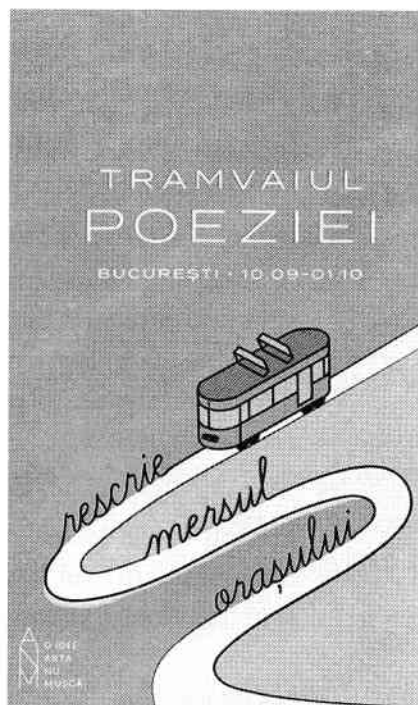
- identificarea elementelor structurale comune și diferite (de exemplu: ambele sunt texte lirice, în versuri cu lungimea de 8 silabe; a – vers modern, b – vers clasic);
- lectura fragmentelor cu atenție pe cuvintele-cheie;
- identificarea elementelor comune: *steaua, fusul, firul, a toarce; perdeaua, acul, [firul], [a coase/a broda]*;
- identificarea motivelor literare: noaptea, lumina lunii, lumina stelei, timpul
- identificarea și interpretarea imaginilor, de exemplu **a.** – lumina lunii care cade din tărie/înalt difuz, sub chip de brumă; lumina stelei ca un fir care se toarce pe un fus; **b.** – ceasul înserării care aduce umbre pe luciul lacului (care se tulbură); lumina stelei ca un fir care este cusut cu acul în perdeaua apei (și reflectă imaginea cerului ca într-o broderie);
- compararea modului în care este prezentată imaginea nopții în textele **a.** și **b.** în vederea identificării unor asemănări și/sau deosebiri;
- confruntarea propriilor răspunsuri la sarcina de lucru cu acelea date în variantele de răspunsuri;
- *informația implicită este notată între paranteze drepte.

6. Citește cu atenție textul din stânga și textul multimodal din dreapta:

Organizația nonguvernamentală „Arta nu Mușcă” le oferă bucureștenilor ocazia de a citi și de a asculta poezie într-un tramvai de pe linia 1, în perioada 10 septembrie – 1 octombrie, informează un comunicat al ONG-ului. [...] „Tramvaiul Poeziei” va rescrie mersul călătorilor din Capitală în luna septembrie. Ei se vor bucura de cărți de poezie și muzică jazz. [...] Cei care vor urca în Tramvaiul Poeziei, în perioada 10 septembrie – 1 octombrie 2019, vor avea ocazia să citească poeme de autori români clasici și contemporani. Special pentru ei, în mijlocul de transport va fi amenajată o bibliotecă interactivă. [...]

Proiectul „Tramvaiul Poeziei” este co-finanțat prin Administrația Fondului Cultural Național, în parteneriat cu STB și Primăria Capitalei.

(Un tramvai din București, gazdă a poeziei în luna septembrie, hotnews.ro)

O legătură identificată între cele două tipuri de texte este corect marcată în:

- A. Textul multimodal ilustrează grafic informații esențiale pentru fragmentele de text scris din stânga.
- B. Textul multimodal are rolul de a anunța un eveniment, iar textul din stânga traduce în text scris imaginea, având rolul de a dezvolta/descrie în detaliu desfășurarea acestui eveniment.
- C. Textul multimodal și textul din stânga au ca scop promovarea aceluiași proiect al unei organizații.
- D. Textul din stânga are rolul de a explica ideile prezentate de imaginea din dreapta.

Sugestii de rezolvare:

- citirea pe rând a celor două texte diferite;
- identificarea tipului de text reprezentat în fiecare situație (de exemplu: textul din dreapta este un articol, iar cel din stânga un afiș);
- observarea atentă a elementelor comunicării în limbaje diferite (text scris, grafică, imagine, culoare etc.);
- căutarea elementelor comune (de exemplu: același proiect/eveniment, titlul proiectului, numele asociației organizatoare, perioada și locul desfășurării proiectului, intenția/scopul proiectului etc.);

- stabilirea unor relații, legături între cele două texte (de exemplu: proiectul organizației are un afiș; afișul are ca scop promovarea proiectului; afișul precedă articolul; articolul promovează, la rândul lui, proiectul etc.) și selectarea răspunsului corect.

7. Ideile principale din fragmentul de mai jos sunt, în ordine, corect identificate în seria:

O îngăimeală de lumină, trădată de geamurile unei ferestre, îl călăuzi către locașul paznicului. [...]. La strecurarea lui Thalassa înăuntru, liniștea sfâșiată de scârțâirea ușei răsună în auzul bătrânului cu vocea tumultuoasă a unui eveniment. Se știa, și fusese singurul locuitor al insulei [...]. Cu toate aceste, capul și-l întoarse fără grabă. De cum însă noul-sosit își lămurii venirea, bucuria se revărsă ca un val de soare peste întunerecul stinșilor ochi ai bătrânului. Căci ce vedea și auzea nu erau amăgiri, ci însuși adevărul. Și tânărul, frumos ca un voievod al cerurilor, îi aducea, fără doar și poate, libertatea pe care o ceruse și așteptase atât. Brațele lui de patriarh se ridicară larg deschise [...]. Erau aproape un tată și un fiu, suflete care, regăsindu-se pe neașteptate, înecă, într-un belșug vesel de vorbe, anii pătimiți, durerile trăite.

(Al. Macedonski, *Thalassa*)

- A. Vizitatorul, atras de lumina ferestrei, intră în casa paznicului. Bătrânul se bucură de vederea tânărului și îl primește cu brațele deschise. Cei doi se aștern la povești, cum ar face un tată cu un fiu.
- B. Thalassa, singurul locuitor al insulei, se strecoară înăuntru. Bătrânul nu este surprins. Noul sosit este frumos ca un voievod al cerurilor. Tânărul îi aduce tatălui său libertatea pe care o așteptase.
- C. Lumina ferestrei călăuzește pașii noului-sosit. El deschide ușa și Thalassa se strecoară înăuntru. Auzind scârțâitul ușii, bătrânul paznic se așterne la povești cu vizitatorul, cum ar face un tată cu un fiu.
- D. Vizitatorul, atras de lumina ferestrei, intră în casa paznicului. Tânărul îi aduce tatălui său libertatea pe care o așteptase. Noul sosit este frumos ca un voievod al cerurilor. Bătrânul nu este surprins și îl primește cu bucurie.

8. Citește cu atenție textul:

În acea vară, ai mei au început să mă lase să mă duc singur prin orașelele din zonă cu diverse sarcini pe care le îndeplineam foarte sărguincios. Tot în acea vară am început să duc pachete la Chișinău, un megalopolis pentru mine pe atunci.

Nu cunoșteam orașul. Știam bine doar cele câteva trasee pentru a ajunge la frații mei. După ce ajungeam, începeam să fac munca de partizan, în care luam cu asalt fiecare metru pătrat ca să mi-l însușesc și să-l trec pe harta mea mintală. Îmi plăcea la nebunie această cartografiere a orașului. De obicei, luam stradă cu stradă și mergeam atât cât rețineam eu, după care mă întorceam. Încercam să merg pe anumite străzi și să revin pe altele, ca să ajung la același punct.

(Vasile Ernu, *Bandiții*)

Mărci ale narațiunii la persoana I din fragmentul dat sunt ilustrate integral în seria:

- A. au început; să mă lase; să mi-l însușesc; îmi plăcea;
- B. ai mei; *La Chișinău*; nu cunoșteam; frații mei;
- C. harta mea; îmi plăcea; eu; încercam;
- D. acea vară; am început; pentru mine; harta mea.

9. În urma comparației fragmentelor date, două elemente comune, identificate la nivelul temei/ideilor/structurii, sunt:

Vântul, trecând printre stânci, le smulgea sunete ca de fluieră ciobănești, ce-și prelungeau sub noapte duioșiile. Dar suflarea mării se asprea... Ea azvârlea val peste val și zguduia ostrovul din temelii... Violoncele, cu puternice întovărășiri de orgă, sfâșiau și înfiorau aerul.

(Al. Macedonski, *Thalassa*)

ostrov = insulă

Pădurea era aproape, în fundul prăpăstiilor se mai țineau ostroave de omăt. Dintr-o dată strălucirea soarelui trecu spre vârful brazilor și către piscuri. Cu coada ochiului, văzu lumina făcliei crescând în umbra vâgăunii. Era o liniște neclintită, parcă toate împietriseră în asfințitul de soare.

(Mihail Sadoveanu, *Baltagul*)

- A. aceleași repere spațiale; folosirea repetiției;
- B. tema comună; folosirea limbajului figurat;
- C. trăsături specifice textului epic; folosirea personificării;
- D. cuvinte-cheie ilustrative pentru temă; aceleași repere temporale.

Sugestii de rezolvare:

- lectura atentă a textelor cu „interogarea” valorii de adevăr a elementelor date drept comune;
- alcătuirea pe ciornă a unui organizator grafic pentru comparația celor două texte pe baza criteriilor propuse, spre exemplu:

	<i>Thalassa</i> – Alexandru Macedonski	<i>Baltagul</i> – Mihail Sadoveanu
reperă spațiale	marea, stâncile, valurile, ostrovul	pădurea, prăpăstiile, piscurile, văgăuna, brazii
reperă temporale: momentul zilei/ anotimpul	noaptea –	asfințitul primăvara
tema/ideea principală	natura furtuna pe mare, vântul, cântecul valurilor	natura apusul de soare la munte
figuri de stil, limbaj figurat	personificarea vântului, a mării metafora, comparația, repetiția	metafora, comparația, epitetul
cuvinte-cheie	ostrov = <i>zguduia ostrovul din temelii</i> ; sens propriu	ostrov = <i>în fundul prăpăstiilor se mai țineau ostroave de omăt</i> ; sens figurat

– confruntarea analizei proprii cu variantele de răspuns și alegerea soluției corecte.

10. În urma comparației fragmentelor date, două elemente comune, plasate la nivelul temei/ideilor/structurii, sunt:

*Noi aripi nu avem, dar umerii –
gata erau umerii de zbor [...]*

*Mai întâi îți strângi umerii,
mai apoi te înalți pe vârful picioarelor,
închizi ochii,
refuzi auzul.
Îți spui în sine:
acum voi zbura.*

(Lucian Blaga, *Ziua a șaptea*)

(Nichita Stănescu, *Lecția de zbor*)

- A.** prezența unor cuvinte-cheie ilustrative pentru temă; absența reperelor temporale;
- B.** aceeași temă tratată; folosirea imaginii aripilor;
- C.** aceeași persoană pronominală a comunicării; folosirea metaforei;
- D.** aceeași temă; aceeași persoană pronominală a comunicării.

Sugestii de rezolvare:

- lectura atentă a textelor cu „interogarea” valorii de adevăr a elementelor date drept comune;
- alcătuirea pe ciornă a unui organizator grafic pentru comparația celor două texte pe baza criteriilor propuse, spre exemplu:

	<i>Ziua a șaptea</i>	<i>Lecția de zbor</i>
repere spațiale	– nu sunt prezente explicit	– nu sunt prezente explicit; – implicite: „geografia” umană: – „conturul” exterior al ființei: <i>vârful picioarelor, umerii, ochii, [urechile] –auzul</i> – interiorul, <i>sinele</i>
Repere temporale prezente explicit: momentul zilei, anotimpul etc	– – eventual în titlu, <i>Ziua a șaptea</i> , însă se cer reperele temporale <u>din fragmentele de text date</u> , nu și cele paratextuale (titlu)	–
Tema; ideea principală	zborul – aspirație a omului de a-și depăși limitele	zborul – spre „înăuntrul” ființei
Figuri de stil, limbaj figurat	metafora, repetiția	metafora
Cuvinte-cheie	<i>Zbor, aripi, a zbura, umerii</i>	<i>Umerii, te înalți, voi zbura, Lecția de zbor (în titlu)</i>
Trăsături specifice textului liric	mărcile vocii lirice; folosirea persoanei I plural la pronume și verbe (<i>noi, nu avem</i>)	mărcile vocii lirice; persoana a II-a singular la pronume și verbe (<i>îți, te, te înalți, refuzi, îți spui</i>)

- confruntarea analizei proprii cu variantele de răspuns și alegerea soluției corecte.

11. În urma comparației fragmentelor date, două elemente diferite, plasate la nivelul temei/ideilor/structurii, sunt:

*Am uitat
Să culeg și să opresc
O strachină din argintul ceresc.
Mi-l așternuse luna pe masa cu scule
Și puteam să fac giuvaiere destule...*

(Tudor Arghezi, *Nu am*)

*Dincolo de insulă, marea își încăiera
valurile de argint. Erau și valuri ce se mișcau
sub jocuri de scânteieri sticloase, giuvaiere
lăcrămate de lună pe suprafața apelor...*

(Al. Macedonski, *Thalassa*)

- A. tema; folosirea imaginii *giuvaierelor*;
- B. folosirea metaforei pentru lumina lunii; structura și tipul textelor;
- C. tema; structura și tipul textelor;
- D. folosirea imaginii *giuvaierelor*; folosirea metaforei pentru lumina lunii.

Sugestii de rezolvare:

- lectura atentă a textelor cu „interogarea” valorii de adevăr a elementelor date drept comune;
- alcătuirea pe ciornă a unui organizator grafic pentru comparația celor două texte pe baza criteriilor propuse;
- confruntarea analizei proprii cu variantele de răspuns și alegerea soluției corecte.

12. Opinia exprimată de naratorul din fragmentul următor este corect enunțată în seria:

Ce e inventat? Trecutul e ca un nor schimbător, are o mulțime de nuanțe și contururi, acum seamănă cu un cal alb, în galop, pe urmă ia forma unui bivol cenușiu, după o vreme alege griurile deschise și pare o cetate năruită, curând devine negricios și apropiat de o locomotivă cu aburi, mai târziu se întoarce la culoarea laptelui și imită profilul unei regine. N-am îndoieli și, din păcate, n-am nici iluzii. Trecutul e capricios și alunecos ca un pește.

(Filip Florian, *Toate bufnițele*)

- A. Trecutul este în totalitate ficțional, inventat.
- B. Trecutul este mai degrabă masiv, copleșitor.
- C. Trecutul este, cu certitudine, variabil, nestatornic.
- D. Trecutul este mai curând monoton, gri.

13. Trăsături ale personajului prezentate prin mijloace indirecte în fragmentul următor se regăsesc, în ordine, în seria:

Era pricăjită, cu genunchii proeminenți, cu labele picioarelor lungi și subțiri. Și niște ochi ca două castroane (azi ar spune: ca două antene parabolice). Nu prea vorbea, doar își rotea antenele parabolice în toate părțile, stăruind pe lucruri și pe fața celorlalți, până-i înfuria [...] Frații o cam ciupeau: prea turna la minciuni când se hotăra să vorbească și prea o scutea mama de la treburi: „Că e necoaptă!”

În schimb, bătea toată ziua în lung și în lat grădina [...] Nu-i plăcea să intre în porumbii înalți și tăioși—se oprea doar la margine, împletind mătasea colorată a păpușilor—nici în vie: cârceii o apucau de păr, lăstarii o șfichiuiiau fără milă, pământul era tare și fierbinte. [...] Mergea de-a bușilea prin iarbă, escortând vreo gânganie, baricadându-i drumul, suflând din răspuțeri asupra ei, apăsând-o cu vreo crenguță și urmărindu-i zbaterile minute în șir, cu fața în pumni [...] Cuprinsă de-o bruscă frenezie, alerga nechezând ca un cal nărăvaș, înotând prin valurile de hrean sălbatic și de pătlagină.

(Mariana Codruț, *Casa cu storuri galbene*)

- A. tăcută, hoinară, curioasă;
- B. mică, slabă, osoasă;
- C. insistentă, imatură, fragilă;
- D. pipernicită, subțire, prudentă;